

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

**Comisia pentru egalitatea de șanse
pentru femei și bărbați**

Nr. 37/ 509/16.09.2009

**Sinteza
lucrărilor Comisiei
din ziua de 10 septembrie 2009**

Joi, 10 septembrie 2009

În proiectul ordinii de zi a fost înscris următorul punct:

1. Dezbateră publică cu tema: "Creează legea salarizării unitare discriminare?"

La dezbateră publică au participat, ca invitați:

- domnul senator Vasile Nedelcu – Comisia pentru muncă și protecție socială;
- doamna deputat Maria Eugenia Barna – Comisia pentru muncă și protecție socială;
- din partea Autorității Naționale pentru Egalitatea de Șanse între femei și bărbați (A.N.E.S.)-doamna președinte Maria Moța, doamna Raluca Vărgăului, consilier juridic și domnul Ovidiu Anemțoaicei, consilier;
- din partea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (C.N.C.D.)- doamna Anamaria Panfile, membru în Colegiul Director și doamna Iulia Vaida, consilier juridic;
- din partea Avocatului Poporului- doamna Rucz Erszébet, adjunct al Avocatului Poporului;
- din partea Institutului National de Statistică (I.N.S.) - domnul Cristi Stănică, vicepreședinte;

- din partea Federației Sindicatelor Libere din Învățământ (F.S.L.I). - doamna Puzdrea Claudia, consilier;
- din partea Federației Sanitas - doamna Cristina Iftimescu, vicepreședinte;
- din partea Federației Alma Mater – domnul Bogdan Popescu, președinte sindicat Biblioteca Centrală Universitară București;
- din partea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului sector 1 – domnul Dănuț Ioan Fleacă, director general;
- din partea Asociației Generale a Învățătorilor din România – doamna Adina Cristina Tulbure, vicepreședinte;
- din partea Asociației Femeilor din România – doamna Liliana Pagu, președinte și doamna Valeria Roman, membru.
- din partea Centrului pentru Studii Curriculare de gen „Filia”: doamna Diana Elena Neaga și doamna Tudorina Mihai – membre în Consiliul director și domnul Valentin Nicolescu – membru;
- din partea FNS „Pro. Asist” – domnul Radu Liță, președinte și doamna Kos Ibolya, vicepreședinte;
- doamna Mariana Câmpeanu – fost Ministru al Muncii și Egalității de șanse;
- doamna Denisa Pătrașcu, consilier – Senatul României;
- doamna Anca Eugenia, medic Institutul Național de Geriatrie „Ana Aslan”;
- doamna Doina Dimitriu – consilier Camera Deputaților

Doamna președintă Cristina Ancuța Pocora a declarat deschise lucrările Comisiei și a precizat că premisa de la care au pornit discuțiile din cadrul dezbaterii a fost aceea a unei consultări tehnice a factorilor cu responsabilitate în domeniu și a actorilor sociali interesați, care să se materializeze într-o serie de amendamente menite să remedieze aspectele deficitare ale Legii salarizării unitare.

Demersul Comisiei a pornit de la semnalele primite de la diverse categorii sociale, conform cărora, pe lângă faptul că legea salarizării unitare nu are criterii clare de ierarhizare a salariilor, instituie și o discriminare a domeniilor de muncă în care ponderea majoritară este reprezentată de femei.

România este stat membru al Uniunii Europene, principiul remunerării egale pentru muncă de valoare egală fiind parte a Tratatului de la Roma încă din 1957. Totuși, în continuare se pare că majoritatea profesiilor și locurilor de muncă în care predomină femeile sunt sistematic subevaluate în comparație cu cele în care

predomină bărbații, deși nu există o justificare obiectivă pentru acest lucru, Comisia Europeană lansând în martie 2009 o campanie de conștientizare a diferențelor de salarizare între bărbați și femei, pentru a remedia aceste aspecte.

În România diferența de salarizare este în medie de 12,7%, ceea ce are impact asupra câștigurilor dar și asupra pensiei viitoare a femeilor. Un câștig mai mic duce și la creșterea riscului de sărăcie (*feminizarea sărăciei*). În definirea unor grile de salarizare, trebuie ținut cont și de faptul că femeile sunt concentrate într-un număr mai mic de sectoare, iar munca acestora este de multe ori subevaluată. În acest context se impun două întrebări:

1. Care sunt criteriile după care este apreciată importanța socială a muncii?
2. Cum sunt evaluate competențele și cum se asigură corespondență în grila de salarizare pentru a asigura aceeași remunerație pentru niveluri de studii similare?

De asemenea, doamna președintă Cristina Ancuța Pocora a subliniat că această dezbatere trebuie să tragă un semnal de alarmă astfel încât discriminarea de gen să nu se instituie ca politică de stat.

Doamna președintă Cristina Ancuta Pocora a dat cuvântul doamnei Maria Moța, președinte A.N.E.S.

Doamna președinte Maria Moța a subliniat faptul că adoptarea Legii salarizării unitare va fi un punct de hotar în ceea ce privește egalitatea de șanse și că se vor transmite propunerile Agenției privitoare la această lege, astfel încât acestea să poată fi discutate în ședința de Guvern. Doamna președinte Maria Moța a precizat, referitor la Legea salarizării unitare:

- la art. 17, în ceea ce privește concediul de îngrijire a copilului, se respectă prevederile legale referitoare la drepturile salariale la revenirea din concediu.
- ar fi necesară o precizare, în ceea ce privește Comisia Interministerială de analiză, evaluare și simplificare a cadrului legislativ, formată din specialiști de la mai multe ministere, prevăzută la art. 42, astfel „*această Comisie să respecte reprezentarea echitabilă a femeilor și bărbaților în componența ei, așa cum este prevăzut, sub sancțiune, în cap. 4 din Legea 202/2002, art.23*”.
- la reglementările art. 6 lit.e - criterii ale realizării ierarhiei salariilor de baza, s-ar putea completa cu „domeniul de activitate”, existând voci care sugerează și înscrierea vechimii în muncă între aceste criterii.

În continuare a luat cuvântul doamna Mariana Câmpeanu, fost ministru al Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, care a menționat următoarele:

- trebuie avut în vedere faptul că România este membră a Uniunii Europene, a unei Europe eminentemente socială , în cele 2 aspecte fundamentale: educația și asistența socială. În aceste condiții este normal ca toate legile să aibă în vedere această Europă socială, astfel încât și România să devină o țară socială, în sensul unei țări cu o populație educată și sănătoasă;
- în România se pleacă cu o discriminare între femei și bărbați, fiind necesar un apel către toate instituțiile astfel încât să se ajungă, prin educație, la înlăturarea acestei discriminări;
- în Legea salarizării unitare nu s-a ținut cont de principiile enumerate la începutul legii;
- în Legea salarizării unitare, unele categorii și funcții ocupate în majoritate de femei, de exemplu asistența socială, au cele mai mici salarii. Aceste funcții necesită pregătire, dăruire, consum energetic și psihologic, salarizarea mică ducând și la pensie la un coeficient foarte mic;
- categoria medicilor ar trebui răsplătită după importanța socială a muncii, nefiind posibilă o discrepanță așa mare între medic și alte categorii profesionale. Situația este mai bună la nivelurile de conducere, dar nu multe femei acced la funcții de conducere, iar salariile mici din domeniul sanitar duc la exodul medicilor.
- trebuie luptat pentru depolitizarea funcțiilor de conducere până la un anumit nivel, A.N.E.S și Avocatul Poporului neavând nici o poziție în momentul în care s-au politizat serviciile deconcentrate, problema fiind deosebit de serioasă în mediul rural.

Domnul Dănuț Ioan Fleacă, director general al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului sector 1 a mulțumit pentru invitație și a făcut următoarele precizări:

- în ceea ce privește discriminarea de gen, în asistență socială nu se face o astfel de discriminare, marea majoritate a lucrătorilor fiind femei;
- modul în care se gândește salarizarea creează tensiuni, atâta timp cât nu se va constitui o grilă care să țină cont de nivelul de studii;
- în ceea ce privește secțiunea III, Sporuri la funcția publică, aceasta e aproape identică cu aceeași secțiune de la personalul contractual, creându-se o secțiune care nu se va aplica niciodată, decât dacă se forțază legea;
- la funcția publică, anexa III.2, legea e incoerentă. Sporurile pot ajunge la max. 30% din salariul de bază cumulat pe total ordonator principal de credite. Sporul pe

total salariu de bază cumulat pe instituție nu poate fi mai mare de 30%. Dacă ordonatorul principal sau secundar de credite dă un spor de 15% (stress sau alte considerente), mai rămân 15%. Dacă în asistență socială se coroborează cu restul de sporuri (exemplu lucru sâmbăta sau duminica), banii sunt insuficienți. Nu s-au făcut aceste corelații, care sunt la nivel macro și la nivel de structuri, existând riscul să nu poată fi plătiți oamenii.

- ca amendament de fond, domnul Dănuț Ioan Fleacă a propus ca aceste sporuri, dacă se mențin, să fie la nivelul fiecărui ordonator de credite.
- în grila de salarizare există asistenți sociali cu școală postliceală sau liceu (anexa III). Conform legii, nu există asistent social cu studii postliceale sau liceu, neputând fi încadrați ca asistenți sociali decât persoanele cu studii superioare de specialitate;
- domnul Dănuț Ioan Fleacă a menționat și faptul că reprezentanții salariaților din asistență socială nu au fost chemați la discuții.

În susținerea celor spuse anterior, domnul Radu Liță, președinte FNS „Pro.Asist”, a menționat faptul că legea salarizării unitare omite să reglementeze categorii de personal precum asistenții maternali profesioniști și asistenții personali, care sunt în prezent în număr de aprox. 90.000, majoritatea femei.

Doamna Diana Neaga, reprezentant Centrul FILIA, a precizat că se poate vorbi de o discriminare indirectă, întrucât asistența socială, sănătatea și învățământul sunt domenii cu angajați în majoritate de sex feminin. De asemenea, trebuie clarificat un aspect esențial, și anume ce înseamnă importanța socială a muncii.

Domnul Bogdan Popescu, reprezentatul Federației Alma Mater a prezentat situația personalului din bibliotecile din învățământul superior, care în forma actuală a legii este discriminată față de omologii din bibliotecile de la nivel de comună. Există, de asemenea, discrepanțe între funcții identice din instituții diferite.

Doamna președintă Cristina Ancuța Pocora a rugat reprezentanții instituțiilor prezente (C.N.C.D., Avocatul Poporului, I.N.S.) să intervină pentru a-și spune punctul de vedere cu privire la această lege.

Domnul Cristi Stănică, vicepreședintele Institutului Național de Statistică a menționat că există publicații ale I.N.S. privind discriminarea de gen, iar conform datelor statistice din România diferența de salarizare între bărbați și femei este de aprox. 11%.

Doamna Rucz Erszébet, adjunct al Avocatului Poporului, a precizat că instituția a studiat Legea salarizării unitare, neexistând în lege o definiție a importanței sociale a muncii.

Doamna Anamaria Panfile a precizat că, dacă Legea salarizării unitare va fi adoptată, C.N.C.D. nu se mai poate pronunța pe textele de lege, existând în acest sens o decizie a Curții Constituționale, care le retracează dreptul de a se pronunța pe textele de lege.

Reprezentanta Agenției „Împreună” a reamintit în cadrul discuțiilor că, în urmă cu 9 ani s-a înființat mediatorul sanitar pentru romi, în prezent fiind pregătiți un număr de 600 de persoane, care nu se mai regăsesc în proiectul legii salarizării. De asemenea, discriminarea de gen apare ca discriminare indirectă, punându-se de asemenea întrebarea cum se stabilește ce tip de muncă este mai importantă.

Doamna Cristina Ancuța Pocora a dat cuvântul doamnei Cristina Iftimescu, vicepreședinte Federația Sanitas, care a reamintit că fiecare Guvern spune că sănătatea și învățământul sunt prioritare, totuși există discriminare și pe criteriul de sex.

Reprezentanta F.S.L.I., doamna Claudia Puzdrea, a precizat că apare discriminare la încadrare, prin raportarea greșită la profesorul gr.I cu 40 de ani vechime, majoritatea bărbați, impunându-se scăderea acestei vechimi. De asemenea, sporurile din Legea educației nu sunt corelate cu legea salarizării unitare.

Doamna Cristina Tulbure, vicepreședinta Asociației Generale a Învățătorilor din România, a arătat faptul că rata analfabetismului este în creștere. În ceea ce privește discriminarea pe criterii de gen, se constată că România ocupă un loc rușinos privind reprezentarea în Parlament a femeii. În învățământul preuniversitar, unde învățătoarele și educatoarele sunt în proporție de 98% femei, deși au atribuții egale cu ale profesorilor, salariile sunt mai mici, indiferent de studii (master, doctorat). Discriminarea apare și prin introducerea funcției de institutor (studii superioare de 3 ani), fiind necesare și amendamente la statutul cadrului didactic, care să elimine diferențele.

În ceea ce privește reprezentarea femeilor în structurile de conducere, doamna Maria Moța, președinta A.N.E.S, a arătat că, deși organizațiile sunt conduse de bărbați, există teme legale pentru reprezentarea echilibrată, cât și sancțiuni în Legea nr. 202/ 2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, unde se promovează egalitatea de tratament, dar aceste prevederi nu se cunosc și nu se aplică.

Doamna președintă Cristina Ancuța Pocora a subliniat că, prin proiectul de restructurare a agențiilor, structurile din teritoriu ale A.N.E.S. dispar, existând persoane care vor avea atribuții în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați în cadrul Agenției pentru Prestații Sociale, existând riscul adâncirii căilor spre abuz, instituțiile abilitate nemaiputând să facă față situațiilor sesizate.

Doamna președinte Maria Moța a precizat că, în ceea ce privește respectarea legilor și contravențiile prevăzute, Inspekția Muncii este abilitată să constate discriminările în domeniul muncii, un singur organism având atribuții de sancționare în alte domenii, anume C.N.C.D.

A.N.E.S va funcționa cu un număr de 41 de posturi, având atribuții pe avizare, elaborarea de politici pe egalitate și proiecte structurale.

Doamna Denisa Pătrașcu, fost subsecretar de stat în Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de șanse a arătat că în legea salarizării unitare nu se regăsesc unele funcții, existând anumite profesii, cum sunt cele din sectorul medical care, deși sunt solicitante, nu sunt apreciate, recunoscute.

În continuare în cadrul dezbaterii a luat cuvântul domnul senator Vasile Nedelcu, care a arătat că:

- există discriminare atât între profesii cât și în cadrul aceleiași profesii;
- este important să existe inițiative care să vină în sprijinul femeii și care să promoveze femeia;
- în ceea ce privește criteriile de performanță, acestea ar trebui să reprezinte baza aprecierii profesionale, însă legea nu prevede care sunt aceste criterii de performanță, acest lucru repercutându-se și asupra femeilor, care în situații de criză sunt primele disponibilizate;

Doamna deputat Maria Eugenia Barna a precizat că Legea salarizării unitare trebuie văzută în perspectiva celor 5 ani la sfârșitul cărora ar trebui să vedem reorganizarea și reșezarea salariilor. În ceea ce privește ierarhizarea salariilor, fiecare ordonator de credite și-a pus amprenta asupra instituției pe care o reprezintă. De asemenea, doamna deputat a arătat ca a preluat o serie de amendamente de la federațiile sindicale din învățământ, fiind important ca asociațiile profesionale să colaboreze cu sindicatele, acestea fiind cele care apără interesele salariale ale angajaților. În continuare, doamna deputat Maria Barna a menționat că, în relație cu legislația muncii, apar 2 aspecte de neconstitucionalitate meritoare la:

- cele 10 zile libere pentru toți angajații, care nu se pot lua decât cu acordul salariaților;
- interzicerea cumulului pensiei cu salariul.

De asemenea, doamna deputat a arătat că, în perspectiva egalizării vârstei de pensionare, este importantă o lege privind reconcilierea vieții de familie cu cea profesională, urmând și exemplul altor țări unde femeile cu mai mulți copii sau bătrâni în îngrijire au anumite beneficii în raport cu dreptul la pensie.

În finalul dezbaterii publice, doamna președintă Cristina Ancuța Pocora a precizat că:

- în urma discuțiilor, se vor extrage amendamente la Legea salarizării unitare a personalului plătit din fonduri bugetare;
- dată fiind complexitatea legii puse în dezbatere, Avocatul Poporului și C.N.C.D ar fi trebuit să își dea un aviz din punct de vedere al nediscriminării;
- o parte din cei prezenți au declarat că nu au fost consultați, ceea ce reprezintă un minus, fiind vorba și de categorii socio-profesionale care sunt pe poziții inferioare pe grila de salarizare, unde femeile sunt angajați majoritari.
- pentru asigurarea aplicării principiului remunerării egale pentru muncă de valoare egală, este important ca A.N.E.S. să prevadă derularea unor analize pe criterii de gen a salarizării, audituri salariale periodice, pentru a se determina în mod transparent care este diferența de salarizare între domeniile feminizate și cele în care forța de muncă este predominant masculină, pentru a se putea lua măsuri în acest sens;

Doamna președintă Cristina Ancuța Pocora a prezentat procedura pe care o va urma proiectul Legii salarizării unitare a personalului plătit din fonduri bugetare și a mulțumit celor prezenți pentru participarea la dezbaterile publice.

Doamna președintă Cristina Ancuța Pocora a declarat închise lucrările ședinței.

În ziua de 10 septembrie, la lucrările Comisiei au fost prezenți: doamna deputat Cristina Ancuța Pocora – președintă, domnul deputat Gheorghe Firczak – vicepreședinte, domnul deputat Mugurel Surupăceanu - vicepreședinte, doamna

deputat Maria Stavrositu – secretar, domnul deputat Nicolae Bănicioiu, doamna deputat Doinița–Mariana Chircu, doamna deputat Ileana Cristina Dumitrache, domnul deputat Florin–Ciprian Luca, doamna deputat Grațiela Gavrilescu, domnul deputat Constantin Severus Militaru, doamna deputat Lucia-Ana Varga.

Au absentat: doamna deputat Pető Csilla-Maria – secretar, aflată în concediu medical, și doamna deputat Carmen Axenie – aflată în delegație externă.

PREȘEDINTĂ

Cristina Ancuța POCORA

Dr. Luminița GHEORGHIU,
Consilier parlamentar

Cristina CONSTANTIN,
Expert parlamentar